

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Temesvár lakosságához!

„Ne dugd be füledet testvéred jajkiáltása előtt és ne fordítsd el szemedet szegény testvéredtől!”

A gazdasági krízis már hosszú hónapok óta tart. Kereskedők, iparosok egyaránt kétségbeesve küzdenek azon, hogy az őket egyre nagyobb mértékben érő megpróbáltatások dacára üzleteiket, üzemüket fenttarthassák. Mindenütt bizonytalanság és kilátástalanság. Az erőlködések erőtlenségnek, a reménykedések ábrándoknak bizonyultak. És az existenciákat pusztító gazdasági válság kiméltlenül tovább szedi áldozatait.

És a nagy tanáctalanság, a nagy gond közepette a munkások és tisztviselők élethajója majdnem teljesen zátonyra jutott. Az elbocsátott munkások és a leépített tisztviselők és családtagjainak száma városunkban már 8000-re emelkedett. Nyolcezer embert fenyeget önhibáján kívül az emberiség legkegyetlenebb ellensége, az éhség és köztük több mint 1400 azoknak az ártatlan gyermekeknek a száma, akik hiába kérik kétségbeesett szüleiktől a betevő falatot.

Erkölesi törvények csak addig érvényesek, amíg az egyének módja van az erkölesi korlátok tiszteletben tartására. A kétségbeesett emberek beszámíthatatlanok.

A tavaszba, az örök megifjodásba, az erők felélesztésébe vetett hit is hiú ábrándnak bizonyult. A munkanélküliek serege nem csökkent. A tél nem szüntette meg a reménytelen helyzetet. Nyolcezer lélek, férfi, asszony, gyermek egyaránt ma még inkább áll a kétségbeesés szélén, kitéve a legnagyobb kísértésnek és az összes elképzelhető társadalmi bűnöknek.

Azért alulírottak, a város szocialis életében betöltött szerepük és feladatuk teljes tudatában felkérjük Temesvár városának minden polgárát, nemzeti, faji és politikai különbség nélkül, a nyolcezer veszendő lélek megmentése érdekében önmagát egy egyszeri önkéntes önmegadózatásnak alávetni. A kényszer ellenszenvet szülhet, a szabad elhatározás szeretetét és megértést jelent.

Szüntessük meg a nyomort, szüntessük meg a könnyeket. Védjük meg azokat, akiket a kiméltetlen gazdasági élet elmerüléssel fenyeget!

A pénzbeli önkéntes támogatások a munkanélküliek felségélyezésére a „Timisiana” Bankhoz küldendők, a természetbeni küldemények pedig a munkásszakszervezetek titkárságához. Munkásotthon I. em. 25. sz.

Faur Zsófia, Jörgné-Draskóczy Ilma, Bogina Miklósné, Kiss Károlyné, Kräuter Ferenc dr., Coste Zoe, Stefanescu Mária, Celareanu Smeranda, Veterány Viktor dr., Mathias Ferch, Domasneanu tábornok, Eshker Grete, Polgár Emilia, Marta Hermina, Mark Bella, Behavetz Lujza, Csurgay Henriette, Tiucra Patrik dr.

Rövidéletű szabad kereskedelem után a város tegnap ismét makszimálta az élelmiszerek árát

Temesvár, március 16.

Megirtuk, hogy az ipari és kereskedelmi miniszter táviratilag utasította a várost, hogy a március elsején életbe léptetett szabad kereskedelem helyébe az élelmiszerekre vonatkozólag újból alkalmazza a makszimális árakat. A város állandó választmánya tegnap délutáni ülésén foglalkozott az ügygel és hosszas vita után újból makszimális árakat állapított meg, amelyek már a mai napon életbe is lépnek.

Az új élelmiszerárak a következők: lisztárak nagyban a malomban, különként fehérlist 14 lei, fő-

zöliszt 12 lei 50 bani, barnaliszt 8 lei 50 bani, kicsinyben fehérlist 15 lei, főzöliszt 13 lei 50 bani, barnaliszt 9 lei 50 bani. Kenyérárak: fehér 14 lei, félbarna 12 lei 50 bani, barna 8 lei 50 bani különként. Péksütemény 1 lei 50 bani darabonként. Husarak különként: elsőrendű marhahus 38—36 lei, másodrendű marhahus 30—26 lei, borjúhús 50—46 lei, sertés 46—44 lei, zsir 52 lei, juhús 20—18 lei. Egyes husarak a február havi makszimális árakkal szemben valamivel magasabbak.

Az új husarak arányában makszimálni fogják újra az éttermek egyes húsételeinek árát is.

Ujabb öngyilkossággal fenyeget

Salamon sóhivatali főnök, aki ártatlanságát hangoztatja

Temesvár, március 16.

Salamon Miksa, a sikkasztó sóhivatali főnök előzetes letartóztatását tegnap a temesvári törvényszék jóváhagyta. A feljelentés hétmillió leiről szól és mivel Salamon szerepe még nincsen tisztázva, ennek a nagyszabású bűnygynek a vizsgálata megköveteli Salamon fogvatartását. Kihallgatása során eddig azzal védekeztek, hogy ő a hiányt már akkor észrevette, amikor a sóhivatalhoz került. Neki tulajdonképpen azért kellett hamis számlákat és nyilvántartási naplókat vezetni, hogy elődjének a mulasztását takarja. Tudatában volt annak, hogy mit tesz, de a szíve nem vitte rá, hogy világossá-

got derítsen az egész ügyre. Kihallgatásának drámai momentuma volt, amikor kihirdették előtte a letartóztatást. Ekkor így kiáltott fel:

— Ha ismét letartóztatnak, akkor újból öngyilkos leszek!

— Ha ezt megteszi, — válaszolta a főügyész — akkor csak újabb bizonyítékot szolgáltat a bűnössége mellett. Önnek nem marad más hátra, mint férfiasan felelni azért, amit tett, ha pedig ártatlan, az ugyis kitudódik. Gyáván meghátrálni nem szabad.

Salamon egyébként a fogházban nyugodtan viselkedik. Szembaja azonban az utóbbi időben rosszabbodott és ez igen elkészeríti.

Letartóztattak egy törvényszéki bírót

mert pénzért osztogatott vagyonsfelügyelőségeket

Budapest, március 16.

Az államrendőrség hetek óta tartó nyomozás után tizenöt rendőrtisztviselővel és harmincöt detektívvel nagyszabású bűnygyben tegnap számos letartóztatást fogantatosított, melyekhez az ügyészség előzetesen hozzájárult. Elsőnek tartóztatták le Nagy István törvényszéki bírót, a kényszeregyezési ügyek előadó bíráját. A bírót azzal gyanúsítják, hogy vagyonsfelügyelői állások kihasználására szövetkezetet alakított és társaival együtt évek során keresztül hatalmas vagyont szerzett. Ugyancsak tegnap délelőtt több gyanúsított ügyvédnél — akik vagyonsfelügyelők voltak — házkutatásokat tar-

tottak és ezek alapján leartóztatásba kerültek: Bogdy István, Gazda György, Sellő Vilmos, Márk István, Márk Sándor, Kleszár Jenő, Balla Pál, Vajda Ernő, Benyovits Imre ügyvédek. Letartóztatták ezenkívül Szántó Béla könyvtároskértőt, továbbá Nagy Valérlé, Nagy István bíró fivéréét, végül Nagy Istvánnét és Lubik Juci hivatalnoknőt. A rendőrség több napos munkájával négy évre visszamenő visszaéléseket derített ki. Megállapították, hogy Nagy bíró ügynököket tartott, akik felhajtoltak neki ügyvédeket, akikkel az általa megállapított ügyvédi tiszteletdíjakra feles üzleteket kötött.

Kártérítés jár jogtalan elkobzásért a lapoknak

Bukarest, március 16

A legfelső törvényhozó tanács tegnap tárgyalta a sajtótörvény javaslatot és csaknem változtatás nélkül magáévá tette Pella szenátor szövegezését. Kimondották a helyreigazítás kötelezettségét azzal, hogy a válasz közlése esetén további büntetőjogi felelősség a lapokat nem terheli. Az elkobzás jogát meghagyták, azonban jogtalan elkobzás esetében kártérítést állapít meg az új törvény. A lapok áraival el nem számoló újságírók sikkasztást követnek el. Kimondották továbbá az újságírói korporáció létesítését, melybe felveendő minden hivatásos újságíró és a lapok kiadói csakis ezek közül alkalmazhatnak munkatársakat. Az újságírói testületbe való felvételhez szerkesztőknél egyetemi végzettség, riportereknél legalább érettségi vizsga szükséges. A Cuvantul szerint az összes ellenzéki pártok, a liberálisok is, a javaslat ellen foglaltak állást, sőt a kormány néhány tagja is ellenzi azt.

Négyezer lei miatt

könyörtelenül bezárták az üzletét

Arad, március 16.

Hangos botrány játszódott le tegnap az aradi törvényszéken és az újabb incidens szomorúan jellemzi a mai súlyos gazdasági viszonyokat. Márki István, Forray-utcai teksztilkereskedő afelett érzett elkeseredésében, hogy négyezer lei tartozása miatt az üzletét bezárták, súlyosan inzultálta Carabas Istvánt, az egyik aradi ügyvédi iroda irnokát. Carabas hétfőn délután megjelent Márki üzletében és a kereskedő minden kéréllése ellenére ragaszkodott a biztosítási végrehajtáshoz, amelyet a végrehajtó kénytelen volt fogantatosítani és az üzletet bezárta. Márki tegnap délelőtt felment a törvényszékhez, hogy kieszközölje üzlete kinyitását, közben találkozott Carabas irnokkal, akinek nekiesett és többször egymásután olyan erővel csapott a arcába, hogy az ügyvédi irnok a földre zuhant. Márkit előállították a rendőrségen és az esetről jegyzőkönyvet vettek föl.

CSIESERIN NÉPBIZTOS MEGBUKOTT. Oslóból érkezett jelentések szerint Csieserin orosz külügyi népbiztos aki már hónapok óta nem vesz részt Oroszország külügyi politikájának vezetésében, végleg megbukott. Csieserin, aki jelenleg egy kis német fürdőhelyen tartózkodik, állítólag nem is tér már vissza hivatalába. Az utóbbi orosz külpolitikai események Litvinov nevéhez fűződnek, aki az angoloknak adott választjegyzéket is megszóvegezte. Állítólag Litvinov lesz Csieserin utódja.

Gondos anya gyermekénél Höfer-hintőport, krémet, szappant használ.

Az ipari termelés hazárdjátékhoz hasonlít inkább, mint komoly, reális alapon haladó gazdasági ténykedéshez, amíg a leit nem sikerül stabilizálni

A temesvári gyárparban nincs munkanélküliség

Temesvár, március 16.

A gazdasági élet két legsúlyosabb problémája, a lei árfolyamának stabilizálása és a munkanélküliség problémája foglalkoztatta tegnap délután mélyreható tanácskozás keretében a Bánáti Gyárosok Szövetségének tagjait. Szana a Zsigmond vezérigazgató, a szövetség elnöke ugyanis körkérdés formájában információt kért az összes nagyipari vállalatoktól arra vonatkozólag, hogy az egyes szakmák milyen mértékben szenvednek a lei árfolyamának nem stabil volta miatt. A válaszokat a szövetség tegnapi ülésén terjesztették elő és bizonyos fájó harmonia csendült ki az összes előterjesztésekből, amelyek szinte egybehangozóan megállapították, hogy

amíg a leit nem sikerül stabilizálni, addig az ipari termelés munkája inkább hasonlít a hazárdjátékhoz, mint komoly reális alapon haladó gazdasági ténykedéshez.

Szana Zsigmond nagyszabású megnyitó beszédében reámutatott arra, hogy gazdasági életünk beteges állapotának egyetlen főoka a lei nem stabil voltában rejlik. Európa legtöbb államában ez a kérdés már megoldást talált, de minden esetre megoldást ígérő uton van, míg nálunk ettől az eredménytől még távol állunk. A ma uralkodó pénzihiány, valamint a drága pénz egyedül a valuta nem stabil voltára vezethető vissza. A pénzihiány egyik következménye a munkanélküliség, amely idővel a legfontosabb szociális kérdések egyike lehet, amelyből igen könnyen politikai kérdést kovácsolnak. A lei árfolyamának stabilizálatlan helyzete naponta változtatja az adós és hitelező közötti viszonyt. Amíg pénzünk árfolyama nem szilárd, addig a vámemelés is illuzorius, mert legutóbb elértünk ugyan harminc százalékos vámemelést, de ez értékét veszítette, mert közben a lei árfolyama ötvenhatvan százalékkal is emelkedett. Reális és a kereskedelmi főrvénynek megfelelő mérleget sem készíthetünk addig, amíg pénzünk értéke meg nem szilárdul. Azok a feltételek, amelyek ehhez kellene, meg is vannak.

Az állambáztartás egyensúlyozott költségvetéssel bír, a fizetési mérleg aktív és a kereskedelmi mérleg is kedvező képet mutat.

Az államnak a jegybankhoz való viszonya ma olyformán rendeződött, hogy az szintén kedvező a stabilizálás megvalósíthatása szempontjából. További fontos előfeltétel volna még a külföldi kölcsön. Ha tehát megvannak az összes előfeltételek, akkor miért nem történik meg a stabilizálás? Lehetetlen ugyanis, hogy a kormány ezzel a kérdéssel ne foglalkoznék. Indítványozom, hogy az illetékes tényezőket eme munkájukban támogassuk és ezért terjesszük fel a kormányhoz mindazokat az észleleteket,

amelyeket az egyes ipari szakmák ebben a kérdésben tapasztaltak. Ha a kormány rövidesen nem találja meg a megoldás módját, úgy a legrosszabbtól kell tartani. A jelenlegi túl magas kamatlábat el lehet viselni négy évig is, de tovább már nem, mert hiszen akkor már minden adós száz százalékos fizetett tartozására. Nincs az a termelő, aki ma huszonöt százalékos becsületesen meg tudjon keresni csak a kamat részére. Egész gazdasági életünk összeomlás előtt áll, ha nem érkezik meg a végleges segítség. Remélem, hogy a mi akciónk is hozzájárul ahhoz, hogy a viszonyok további alakulására kedvező hatást lehessen elérni.

Az élénk tetszéssel és tapsal fogadott beszéd után

a gyárpar megjelent képviselői sorban előterjesztették azokat a jelentéseket, amelyek a lei nem stabil volta miatt jelenleg uralkodó termelési és eladási nehézségeket foglalták össze.

Berger Arnold és Klein Ernő a textil szakma, Drechsler Vilmos, Heuermann Vilmos és Hoffmann Pál a vasipar, Jakobi Kálmán dr. a cipőipar, Vermes Ernő a kalapipar, Neubauer Gyula a kémiai termelés, Fényes Lajos a petroleumipar, Fränkel Ákos dr. a faipar, Körper Mór a malmok, Löwinger Dezső a csokoládégyár, Szidon Oszkár a sörgyár, Sándor Arnold a temesvári szalámigyár nevében terjesztették elő szaksterületi észrevételeiket.

Szana Zsigmond elnök ezután összegezte az elhangzottakat, utalt arra, hogy szándékosan nem említette azt, vajjon a lei milyen árfolyam mellett volna legelőnyösebben stabilizálható. Ennek a kérdésnek a megválaszolásához ismerni kellene már most azokat a viszonyokat, amelyek akkor lesznek elbírálandók, amikor a stabilizálást

meg akarják csinálni. A most elmondottak olyan nagy fontossággal bírnak, hogy azokat a szövetség nyomtatásban is megjelenteti és elküldi a kormány valamennyi tagjának.

A munkanélküliség foglalkoztatta ezután a temesvári gyárpar képviselőit, mert ez a probléma hozzájuk is igen közel áll. Szana Zsigmond elnök leszögezte, hogy a munkanélküliség jelszavával a demagógia folyik és ezzel a fogalommal bizonyos körök visszaélnének. A nagyipar nyugodtan mondhatja, hogy a súlyos viszonyok ellenére óriási áldozatokat hoz csak azért, hogy a munkanélküliséget megakadályozza, amelynek egyáltalában nem ő az oka.

Leendői Jenő főtitkár ezután előterjesztette azokat a statisztikai adatokat, amelyek legjobban reávilágítanak arra, hogy a gyárparban munkanélküliségről beszélni nem lehet. A kisipartól és az építőipartól eltekintve a temesvári gyárparban munkanélküliség nincs. Jelentette a főtitkár, hogy a munkanélküliség kérdésével kapcsolatosan

a várostól átirat érkezett, amelyben félmillió leit kér a szövetségtől a munkanélküliek helyzetének pillanatnyi javítása érdekében.

Szana Zsigmond javaslatára elhatározta az ülés, hogy átiratot intéz a városhoz és ebben hivatkozik azokra az áldozatokra, amelyeket a gyárpar ma hoz csak azért, hogy munkáit ne legyen kénytelen elbocsátani és erre való tekintettel nincs abban a helyzetben, hogy a kért anyagi támogatást megadhassa. Végül pedig megjegyezte, hogyha a város nem huzná el a gyárosok által tervbevetett székházának telekeldási ügyét, akkor ma már tizennyolc-huszmillió lei költséggel hozzá lehetne fogni a hatalmas palota építéséhez, ami természetesen csak esőkkentené az annyira hangoztatott munkanélküliséget.

A sárgák véres harca három nap óta szakadatlanul tart Nanking előtt

London, március 15.

A Kinában dúló harcok és politikai küzdelmek új határállomáshoz érkeztek. Az északi kormány elvesztette minden befolyását, hadserege pedig szétzüllött. Nanking városa előtt már harmadnapja áll a

véres küzdelem

a sanghaji és a kantoni csapatok között. Ezzel a harcral Sanghai sorsa teljesen elintézettnek tekinthető. Az európai lakosság már elhagyta Sanghait, melyet a felbomlott Csung-Csaj hadseregének néhány osztaga véd csak. A Sanghainál folyó küzdelemmel egyidejűleg harminchat kantoni kerület megbízottai Hankauban konferenciára gyűltek össze. A konferenciáról a mérsékeltabb kantoni politikusok távoltartották magukat. A

konferencián elhatározták, hogy a jövőben a kantoni hadsereg egyes polgári és katonai bizottság vezetése alá kerüljön.

A sanghaji kínai hajóhadnak a kantoniakhoz történt átpártolása után újabb esemény gyöngítette meg az északi hadsereg erejét. A Csangtau előtt állomásozó hajóhad katonái kijelentették, hogy szintén **a kantoniakhoz csatlakoznak.**

A legújabb távirati jelentések szerint Csang-Csung-Csang a Sanghait védő kínai csapatok vezére kijelentette alvezérei előtt, hogy a helyzet teljesen reménytelen és azt az ajánlatot tette, vonuljanak el Sanghai alól és a várost további vérontás nélkül adják át. Sanghaiba állandóan érkeznek sebesültzsellimányok.

Az utcakövezések a mérnökség hatáskörébe kerülnek

Temesvár, március 16.

A városi utcák kövezését és javítását egészen 1922-ig a városi mérnöki hivatal látta el. Ekkor azonban a kövezési munkálatokat vállalkozóknak adták ki, aminek az lett a következménye, hogy egy esomó kövezőmunkás kenyér nélkül maradt. A munkanélküli kövezők tegnap Gabriel József városi tanácsos vezetése alatt küldöttéig keresték fel Dobosan János dr. főpolgármestert. Kérték, hogy a város az utcák kövezését és javítását ismét a mérnökség által saját maga végeztesse és ezeknél a munkálatoknál a régi kövezőmunkásokat alkalmazza. Kérelmüket memorandumba is foglalták. Dobosan János dr. főpolgármester válaszában kijelentette, hogy utasítani fogja a mérnöki hivatalt, hogy a szükséges kövezési munkálatokat haladéktalanul megkezdje és ezek végzésénél elsősorban a temesvári kövezőmunkásokat foglalkoztassa.

Nem lehet visszavonni az állásról történt lemondást

Temesvár, március 16.

Érdekes jogi kérdést tárgyalt tegnap a temesvári ítélőtábla, mint közigazgatási bíróság. German Dante dr. az aradi liceum tanára összeszólalkozott igazgatójával, majd mult év tavaszán beadványt nyújtott be az intézet igazgatóságához, amelyben bejelentette, hogy az 1926-27. tanévtől kezdve állását rendelkezésre bocsátja. A közzétatásügyi miniszterium a kérvény alapján German Dante dr.-t tanári állásából elbocsátotta. Időközben azonban, mielőtt még a miniszterium vonatkozó végzése megérkezett volna, German dr. egy másik kérvényben visszavonta lemondását és csupán hosszabb szabadságot kért. Ezt a kérvényt azonban a miniszterium nem vette figyelembe. A tanár erre panasszal fordult a közigazgatási bírósághoz, amely Marta Sándor dr. táblai főelnök elnöklété mellett tegnap tárgyalta az ügyet. Hosszas tanácskozás után a bíróság a tanárt állásába való visszahelyezése iránti kérelmével elutasította, azzal az indokolással, hogy a miniszterium ez első beadványra jogosan bocsátotta el és így a miniszterium nem volt köteles a második kérvényt, amely az elsőt hatályon kívül igyekezett helyezni, figyelembe venni.

TEMESVÁR IS TILTAKOZIK A LAKBÉRTÖRVÉNY ELLEN. A temesvári Lakbévő Egyesület tegnap Averescu miniszterelnökhöz táviratot intézett, amelyben tiltakozik az új lakástörvény ellen. Egyben kéri, hogy a jelenlegi lakástörvényt a kormány két esztendőre hosszabbítsa meg és a lakberek emelésénél méltányos kulesot állapítson meg.

FIZETÉSEMELÉS PAPIRON. A temesvári állami tisztviselők körében nagy az elkeseredés, mert a mult év október és november hónapok óta várt, valamint ez év januárjára beígért fizetésemelés még mindig nem következett be. Az állami költségvetés erre a célra 1927. év június elsejéig hatszázmilliót ír elő, most már március derekán járunk és a tisztviselők még a beígért harminc százalékos emelést sem kapták meg. Ebben az ügyben legközelebb az egyik bányási parlamenti tag a pénzügyminiszterhez interpellációt intéz.

DERBY

cipőközpont

Lloyd-sor, a Lloyd-kávéház mellett

megnyilt

Tekintse meg üzletünket vételkényszer nélkül

Nagy választék az összes cipőujdonságokban
ugyszintén **Carmen és Bally**
cipőkben.

Eredeti gyári árak

Hír

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Ptaja Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-utca) 6.

Telefonaink:

Szerkesztőség: 2-52

Kiadóhivatal: 2-52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 3-42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az önkormányzatokban 4 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ek., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

— A jugoszláv királyi pár hazautazik. Bukarestből jelentik: Sándor jugoszláv király és Maria királyné, akik több napon át Bukarestben a királyi család vendégei voltak, ma este indulnak el a fővárosból és holnap délben utaznak vissza Temesváron keresztül Belgradba.

— **Bogdan prefektus a fővárosban.** Bogdan Antal dr. megyei prefektus hivatalos ügyekben Bukarestbe utazott. Távolléte alatt Boleantu Valér szubprefektus helyettesíti. Bogdan Antal dr. prefektus pénteken tér vissza a fővárosból.

— **Védi a város a telkeit.** A város állandó választmánya tegnap délután ülést tartott, melyen elhatározta, hogy az utcák aszfaltozása munkálataira 1.700.000 lei összeg erejéig árlejést hirdet. Caba György felfüggesztett gyárvárosi tanoncotthon igazgató ügyét átteszik a fegyelmi bizottsághoz. A venereás betegek ambulatóriumát a Gyárvárosból a Belvárosba a Moosonyi-féle házba helyezik át. Elhatározták végül, hogy memorandumot intéznek a kormányhoz, hogy a város telkeinek az agrárbizottság által szándékolt kisajátítását ne engedélyezze.

— **A magyar kultuszminiszter Rómában.** Rómából jelentik: Kläbelsberg Kunó magyar kultuszminiszter megérkezett Rómába. A pályudvaron Fedele olasz kultuszminiszter, Colasanti államtitkár, Róma kormányzója, továbbá Hóry András krivinali és Nagy Elek vatikáni magyar követ fogadták.

— **Kinevezések a temesvári rendőrségen.** A belügyminiszter Bain Lázár temesvári első osztályú rendőrigazgatót harmadosztályú rendőrfelügyelővé, Popescu Dimitriu első osztályú rendőrkormányzó második osztályú rendőrigazgatóvá és Popovici Mihály első osztályú rendőrkormányzó második osztályú rendőrigazgatóvá nevezte ki. Utóbbi egyúttal a miniszter Temesvárról Karánsebesre helyezte át és megbízta az ottani rendőrség vezetésével.

— **Ujmisés pap.** Gröger Konrád végzett teológus, Gröger temesvári betegsegélyzőpénztári hivatalnok fiát, Bjelik nagyváradi püspök vasárnap szentelte föl pappá a nagyváradi székesegyházban. Gröger Konrád első miséjét vasárnap mondja Temesvárott a belvárosi plébániatemplomban. Manuduktura Jánosy Dezső pápai kamarás lesz. Az ünnepi beszédet Körner József dr. fogja mondani.

— **Egy község a jegyzője mellett.** Kopony Vilmos szenátor tegnap Gizellafalva küldöttségét vezette Boleantu Valér szubprefektus elé, akitől azt kérték, hogy a község Schreiber György, nevű segédjegyzőjét állásában véglegesítse. Kopony előadta, hogy a községnek rövid időn belül hét jegyzője volt, de a jelenlegivel megvannak elégedve, mert az rendbe hozta az elhanyagolt közigazgatást. Boleantu szubprefektus szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy a lehetőség szerint eleget tesz a Gizellafalvaiak kérelmének.

* **Temesvár szenzációja a Pátria-bar márciusi műsora.** Nézze meg egyszer.

Mandovszky Richárd Budapestről jelentik: Az Amerikauti szeretházban tegnap meghalt Mandovszky Richárd hírlapíró. Mandovszky a Temesvári Zeitungnál kezdte meg újságírói pályáját, majd Budapestre került, hol egyideig a Magyarország munkatársa volt és innen szerződött el az azóta már megszűnt Nemes Pester Journalhoz, ahol annak megszűnéséig működött. Utóbb nagy német lapoknak állandó budapesti munkatársa volt. Mandovszky európai tudású, széles intelligenciájú és kivételes tehetségű hírlapíró hírében állott és vele a régi újságírógárda egy tehetséges tagja dől ki az élők sorából. Ötvennyolc éves volt. Halálát neje, Gertrud lánya, valamint Mandovszky Manfréd nevű újságíró fivére gyászolja. Temetéséről a budapesti újságírók egyesülete gondoskodik.

— **A magyar kommunisták a rögtönítélő bíróság előtt.** Budapestről jelentik: A letartóztatott Szántó volt népbiztos és a többi kommunisták ügyében tegnap délben döntöttek. Miskolci ügyész indítványozta, hogy az ügyészség lázadás címén emeljen vádat Szántó és társai ellen. Tekintettel arra, hogy a lázadás ma még a statáriális bíróság elé tartozik, az ügyészség a kommunisták ügyét a statáriális bíróság elé utasítja. Sztrache főügyész elfogadta Miskolci ügyész indítványát. A statáriális vizsgálat azonnal megindult, azonban a vádlottak nagy számára való tekintettel hétnyolc napig is eltarthat. Utána rövidesen a bíróság megkezdi a tárgyalást.

— **Tömeges keresztelés a városházán.** Ma délután ül össze a városházán az a bizottság, amely százharminckilenc névtelen utcának elnevezést fog adni. A bizottság százhatvan nevet állított össze s ezekből választják ki a megfelelő elnevezést. Az utcák tömeges elkeresztelése után sor kerül majd a meg nem felelő utca elnevezések átkeresztelésére. Hír szerint a bizottság egy temesvári utcát el fog nevezni Grozavescu-utcának.

Megérkeztek a legújabb tavaszi cipőújdonságok a

„Gloria“-ba

Lloydsor.

Szürke cipőkben nagy választék

— **Darabokra tépte a gép.** Resicáról jelentik: Russu Miklós, aki rövid idővel ezelőtt tért haza a katonaságtól, a resicai vasgár gépműhelyében dolgozott. Russu egy hatalmas fűrőgépnél volt alkalmazva és munkájában kabátja beleakadt a gép tengelyébe, amely percenkint több száz fordulatot tesz. A gép a szerencsétlen embert többször megforgatta s mire a fűrőgép elállították, Russu már halott volt. Feje a felismerhetetlenségig volt összerongosolva és testének felső részéről a bőr csatokban lógott le.

— **Beomlott egy templom oszlop-esarnoka.** Bolognából jelentik: Bolognában most végzik a Santa Maria del Servi hatszáz éves templom átalakítási munkálatait. Az egyik helyen a támasztószervezet gyangének bizonyult és a templom gótikus oszlop-esarnoka beomlott. A szerencsétlenség alkalmával csak egy munkás tartózkodott a helyszínen, akit a beomló törmelék agyonütött.

* **A legjobb szórakozás a Pátria-barba menni.**

INGYENES ÜGYVÉDI KÉPVISELET. A temesvári ügyvédi kamara az új ügyvédi rendtartásnak megfelelően most már nemcsak büntetőügyekben, hanem polgári perekben is ingyenes jogsegélyt nyújt. Mindazok, akik szegényjogon és bélyegmentesen indítanak pereket, igényt tarthatnak az ügyvédi kamara részéről ingyenes ügyvéd kiküldésére.

— **Zsidó ügyvéd és antiszemita gyáros pere.** Detroitból jelentik: Érdekes pert adott be egy Shapiro nevű ügyvéd Ford, az ismert amerikai automobilgyáros ellen. Az ügyvéd ugyanis egymillió dollár erkölcsi kártérítés megfizetésére kéri kötelezni Fordot, mert az egyik lapjában azt írta Shapiro ügyvédéről, hogy azért alapította a farmerek segélyszövetkezeteit, hogy így szolgálja a zsidó töke érdekeit. Shapirot ebben az érdekes kártérítési perben Ried szenátor képviseli.

— **A német fajvédők támadására készülnek.** Berlinből jelentik: Stresemann német külügyminiszter, aki a Népszövetség most lefolyt ülészakán elnökölt, visszaérkezett Genfből. Ugyan hirtelen, hogy a fajvédők heves támadást készítenek elő Stresemann ellen.

— **Tartalékos tisztek figyelmébe.** A temesvári hadkiegészítő parancsnokság ismételt felhívja az összes tartalékos tiszteket, hogy a katonai könyvükkel láttaozás végett március havában jelentkezzenek a hadkiegészítő parancsnokságnál. Akik ezt elmulasztják, a hadbíró előtt felelnek a mulasztásukért.

* **Kern Pál bórkereskedés, Temesvár, II., Fő-utca 22. — Fiók: IV. Uri-utca 8.**

— **Veszedelemes varjuirtás.** Igris községe panasszal járult Boleantu Valér szubprefektus elé, mert a patkányméreggel végrehajtott varjuirtás káros hatással van a tavaszi veteményekre. A varjuk irtása folytán a hernyók és rovarok annyira elszaporodtak, hogy a tavaszi vetést veszélyeztetik. Ebben az ügyben legközelebb értekezletet hívnak egybe, mert a helyzet nemcsak Igrisen, hanem a megye számos községében hasonló.

— **Rejtélyes segélykiáltás a Bega hajóiból.** Tegnap este kilenc óra tájban a Hunyadi-hidon járók a Beganak a kalapgyár közelében levő része felől segélykiáltásokat hallottak. A kiáltó egy nő volt, aki vagy szándékosan ugrott bele a vízbe, vagy pedig beleesett. Az emberek a Bega két partja mellett a kiáltó felé rohantak, gyufával és villamos zseblámpákkal próbálták a vizet megvilágítani, azonban nem láttak semmit. Közben a kiáltás is teljesen megszűnt. Lehetséges, hogy a szerencsétlen teremtés végleg elmerült a hideg vízben. A vizsgálat megindult.

Őrizkedjünk az ártalmas arckenőcsök használatától, mert ezek rettenetes rombolást visznek véghez az arcon. A világ legszebb és legelőkelőbb hölgyei a Földes Margit Crémet használják, mert zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépsít.

* **Konyhaberendezések, alpakka evőeszközök, valamint szervirozázshoz szükséges tárgyak, kerti felszerelések legújtanosabban Scherter Ottó vaskereskedésében Temesvár, Belváros.**

— **Felkoncoltak egy francia járőrt.** Párisból jelentik: A Petit Parisien jelentése szerint Marokkóban a francia-spanyol határvidéken a benzülöttek kelepcebe csaltak és felkoncoltak egy negyven fős francia őrszázatot. A benzülöttek támadásának komolyabb következményei várhatók.

— **Purim-ünnepély.** A temesvári Aviva és Barisszia ifjúsági alakulatok vasárnap, március huszadikán délután hat órai kezdettel a zsidó liceumban vidám purim-ünnepélyt rendeznek, amelyre ezton is meghívják a közönséget.

— **A SZOVJET ARANYA LONDONBAN.** Londonból jelentik: A Daily Telegraph jelentése szerint a szovjet-kormány különböző londoni bankokban újból harmadfélmillió aranybetétet helyezett el. A szovjetkormány ez a lépése londoni politikai berkekben különböző kombinációkra ad okot. Arra következtetnek, hogy a szovjet és Britania között nem kerül sor a diplomáciai viszony megszakítására.

* **Minden öngyilkosjelölt letesz szándékáról, ha egyszer hallotta Barcelonát Rádió-Technica vevőkészülékén, I., Szent György-tér.**

— **Meghalt a vonaton.** A Bázias felől jövő vonaton, amikor az Kisoda állomásra ért, nagy riadalom támadt. Zsebely állomáson ugyanis a vonatra tettek Popocz György lieblingi tehén pástort, akit a bíka veszedelmesen megöklelt. Popocz hozzatartozói a temesvári kórházba akarták szállítani, a szerencsétlen ember azonban az utat nem bírta ki, elvesztette eszméletét és a Kisoda állomáson meghalt. Hulláját a jözsefvárosi temető hullaházába szállították, ahonnan eltemetik.

— **4.500.000 lei bevételt ért el 4 hét alatt a bukaresti Lux-mozi a Srogoff Mihály c. Mesjukin filmmel, melyet pénteken, 18-án, kezd játszani a Belvárosi Mozi.**

— **Hálátlan kutya.** Tegnap este hat óra tájban a Timisiana Bank épülete előtt a 303. számú autó elgázolt egy farkaskutyát. A kutyában felismerték az egyik temesvári pénzintézet igazgatójának tulajdonát és Raicu George favágó vállalkozott rá, hogy a könynyebben sérült állatot elviszi gazdájához. Egy darabig csak ment a kutya a favágóval, egyszerre azonban az arcába ugrott és a szája táján nagyot harapott rajta. Raicu elborította a vér és a mentők részesítették első segélyben.

* **A Lloyd-Tavernában Kovalik zongoraművész klasszikus és énekes zenéje mellett lehet jól mulatni, valamint Csáki Csiky, Alice és Freddy és a többi táncművészek és Rolf Osten, a híres bécsi, konferál.**

— **Lippai iparos csődje.** Tenoel János lippai szijgyártó a csődmegnyitást kérte maga ellen a temesvári törvényszéken. A bíróság a kérelemnek helyt adott és csődtömeggondnoknak Petrovici Emil dr. lippai ügyvédet, helyettesül pedig Morvai Zoltán temesvári ügyvédet nevezte ki. A követelések bejelentési határideje április 27.

Az igazi
sörismerők
a
TEMESVÁRI SÖRFŐZDE R.-I.
(kir. udvari szállító)

Casino
Record Special
English Porter
CORVIN

söreit előnyben részesítik.

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 3-16, Párisban 15-40

Temesvári magánárfolyamok 1927 március 16-án reggel

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első ártulást jelent pénzben, a második áruban, a harmadik bankjegvet középkurzuson.
Angol font: 827'00—830'00—830'00, dollár: 170'00—170'50—171'00, dinár: 3'00 külföldi, 2'95 belföldi, 2'95 effect, hollandi forint: 68'20—68'30—68'30, francia frank: 6'70—6'73—6'75, olasz líra: 7'80—7'83—7'90, cseh korona: 5'05—5'07—4'95, osztrák silling: 24'00—24'10—24'10, német márka: 40'50—40'60—40'60, magyar pengő: 29'80—29'90—30'00, svájci frank: 32'80—32'90—33'00.

Terményárak:

Buza 900, árpa 550, rozs 650, zab 550, tengeri 475 lei métermázsanként ab feladóállomás.

Anyakönyvi hírek. Születtek:
Kovács János, Weber Antonia, Rachi-
ciu Demeter, Harkai Mihály, Unguras
Péter. Meghaltak: Popeti György 20,
Salamon Eszter 67, özvegy Danescu
Anna 78. Csesztanovits Erzsébet 49.
Nagy János 23 éves korban. Házassá-
got kötöttek: Schmidt Emil és Kra-
kovszky Augustina, Deutsch Albert
és Fischer Erzsébet, Krausz György
és László Anna.

* **Bérrautók, precíz javítóműhely,**
autók garagirozása, akkumulátor-
töltés, autók vétele és eladása. Éjjei
szolgálat. Autóorient garage. Bem-
utca. Telefon 23-24 és 14-93.

Művészet

A Magyar Dalárda operettelőadásai.
A Temesvári Magyar Dalárda műked-
velői gárdája szorgalmasan készül,
hogy a közel jövőben két új operett
előadásával kedveskedjék a közönség-
nek. Az operettek zenei részeit a da-
lárda saját zenekara fogja előadni. Április 2-én és 3-án színpadhozak. A kis
kadét című operettet, husvét vasár-
napján és hétfőjén pedig a Tul a nagy
Krivánon című operettet. Mindkét da-
rab az erzsébetvárosi Novotny-terem-
ben kerül színpadra, amely megfelelő
színpaddal rendelkezik.

Beethoven emlékünnepe. Beetho-
ven halálának századik évforduló-
ját méltó keretek között ünnepli meg
az Erdélyi és bánsági hivatásos zené-
szek temesvári csoportja. A negyvenöt
tagból álló filharmonikus zenekar Ur-
latianu Radu karnagy vezetésével mel-
lett március huszonhatodikán este félki-
lenckor a Tiszti Kaszinó nagytermében
hangversenyt rendez. A hangversenyen
előadásra kerül Beethoven gyász-
indulója, valamint Beethoven ötödik és
hetedik szimfóniája. Az estély pro-
gramjában előadás is szerepel, amely
Beethoven életét és pályafutását is-
mertet. Jegyek Banatnál.

Színház

Műsor:

Szerdán este félkilenckor: Cho-
pin.

Csütörtökön este félkilenckor:
Vigyázat, női szakasz!

Pénteken román előadás.

Szombaton este félkilenckor:
Asszonykám.

Mozi

Műsor:

Bélvárosi mozi: Szerdán: A bűvös
táncosnő.

Gyárvárosi mozi: Szerdán: A prágai
diák.

Nyílttér

(Ezen sorokban költőkért a szerkesztőség nem
vállal felelősséget.)

Nyilatkozat.

A „Toll” folyó hó 12-iki számá-
ban megjelent szemzenszedett valót-
lanságot, ügyvédem dr. Baran Corio-
lan útján, megtettem annak szerkesz-
tője, Bráza Emil ellen büntető
feljelentésemet.

Timișoara, 1927 márc. 14.

Crisanu Nicolae
Petőfi-csárda.

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel
5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.
Állaskeresőknek 25 százalékos engedmény.
Díj előre fizetendő.

Levelezés

Levelezni későbbi tisztességes megismer-
kedés reményében fiatal urleánnyal. Leve-
leket „Uriemberrel” jelígre a kiadóba.

Házasság

Fiatal, csinos urnő keresi vagyonos uriem-
ber ismeretségi házasság céljából. Válasz
„Boldogság” jelígre a kiadóba. (1829)

Hugomat férjhez adnám jól szituált uriem-
berhez. Hozomány van, azonkívül 3 szobás
beendezett lakás és kelengye. Ajánlatokat
„Hugom” jelígre a kiadóba.

Alkalmazás

Ugyes, szorgalmas perfekt gyors- és gépiro-
nő, aki német nyelven diktandó után ír,
irodai munkálatokban járatos, felvétetik. Aján-
latokat „Pontosság” jelígre a kiadóba
küldjenek.

Szakácsnő azonnali belépésre kerestetik.
Cím a kiadóban.

Keresünk könyvelőségünkbe németül perfek-
tül tudó nőt vagy férfit április 1-i belépésre.
Ajánlatokat „Ügyes munkaerő” jelígre a
kiadóba.

Mindenes szakácsnő kerestetik. Cím a ki-
adóban.

Allást keres

Bármilyen munkát elvállal hosszú gyakorlat-
tal bíró gépész és főmólnár. Intelligens,
munkabíró, megbízható. Szíves értesítést
„Vasszorgalom” jelígre a kiadóba.

Perfekt magyar gyors- és gépiro-
nő nyelvtudással, többéves gyakorlattal ajánl-
kozok „Elsőrangú 9” jelígre a kiadóba.

Intelligens fiatal nő házzvezetőnek men-
nem magányos ur vagy urnőhez esetleg anya-
felgyettesnek „Hűség” jelígre a kiadóba. 411

Lakás

Nagyon szép 3 szobás lakást keresek kertes
házban. Ajánlatokat „Lakás” jelígre a
kiadóba.

Butorozott szoba teljesen külön bejárattal
kiadó. Ajánlatokat „Butorozott” jelígre a
kiadóba.

2 szobás lakás kerestetik a gyárvárosban.
Ajánlatokat „2 szobás” jelígre a kiadóba.

Adás-vétel

Kut, szivó-nyomó Garvenz gyártmány, 23 D.
jelzésű, circa 24 méter cinezett csővel, 1
köbméter víztartánnyal teljesen jó állapot-
ban, eladó. Cím Bélváros, Zápolya-u. 6. föld-
szint, 31. ajtó.

Duplaerős fehér tiszta 5-10 literes üvege-
ket vennék. Pompadour illatszerár II., An-
drássy-ut 14. (409)

Jégszekrény, polituros kredenc, 2 szekrény,
mángorló, falióra, képek, gyönyörű fitoden-
dendronok eladók. Bélváros, Str. Eminescu
(Zápolya) 6. I. em. 12. (410)

Különféle

Fordsontraktor ekével kitűnő állapotban ol-
csón, kedvező feltételekkel kapható Fried-
rich Testvérek Timișoara. (399)

Hegedűtanítást kezdők és haladók részére
biztos módszerrel vállalkoz. Józsefváros, Or-
mos-utca 10. Földszint 10. (383)

Schreyer butorgyár

Erzsébetváros, Kazincy-utca 23.

Legizlésebb butorokat és üzlet-
berendezéseket készítenek.

Állandó nagy raktár.

ÉRCOPORSÓK

ércbetéteket, sirkerezteket
minden kivételben, nagyságban
és színben állandóan raktáron
tartunk, melyen leszállított árak
mellett.

Ércoporsók:

1. Egy diszléccel . . . . . Lei 3850—
2. Két diszléccel . . . . . 4100—
3. Három diszléccel 4 füllel . . . . . 4350—
4. Három diszléccel, 6 fül-
let, középdiszléccel . . . . . 4800—
5. Négy diszléccel, 6 füllel,
közép- és sarokdiszléccel . . . . . 5300—
6. Palma- és magasdiszléccel . . . . . 7250—
7. Koszoru és magasdiszléccel . . . . . 7850—
8. Hat oroszánfejdiszléccel . . . . . 8000—
9. Négy angyaldiszléccel . . . . . 8400—
10. Hat angyal- és koszoru-
diszléccel . . . . . 9000—

KOHN és SCHWAB

ércoporsó- és bádógéru-üzem

Timișoara, V, Str. Pop-Răfeganul 10
(Apoheuer-u.) telefon 9-47. (300)

„PLANTAGO”

**BONBONGYÁR
TIMISOARA**

ajánlja a következő elsőrangú készítményeit:

- 140-es gyümölcs-gelée-árakat
- 140-es kókusz-fajtákat
- 140-es fondant- és habárakat;

kelendős

dragée-gyártmányokat

továbbá

husvéti-tojásokat

800-as, 600-as, 400-as és 300-as
nagyságban.

Kérjen árjegyzéket!

Sürgöncím: Plantago Timisoara.

Tel.: 16-85 és 145

HOTEL PALACE SZALLODA

BUDAPEST, Rákóczy-ut 45

Budapest egyik legmodernebb és legnagyobb kényelemmel
berendezett szállodája

Hideg-meleg víz, fürdőszobák, minden szobában telefon

Elsőrendű étterem!

Mérsékelt árak!

HELICON-nyomda, Timișoara

Minden igénynek megfelelő praktikus
és izléses ajándékok

**Legolcsóbb árak
Óriási választék**

Baruch üvegudvar
Timișoara Alapítattott 1857.
(331)

Ritka alkalom! Penz- és helyhiány miatt **Feltűnő olcsó árak!**
gazdag butorraktárunk
melyen leszállított áron kerül eladásra. Vételkényszer nélkül mindenki meggyőződhetik erről
SCHUSZTER butorgyárában
Temevár-Erzsébetváros, Korona-u. 14 (a harmas villamos végállomása). Telefon 11-91.

Garantált, megbízható, olcsó és jó munkát végez
GRANATIR TRAIAN
műkelme-, gőzfestőde és vegytisztító-intézete
Erzsébetváros, Király-utca 101

Elvállalom minden e szakmába vágó férfi- és nőruhák festését, vegytisztítását
Mintautáni festést legjutányosabban végzem. Gyászruhákat 6 óra alatt festek.
Express munkát 3 óra alatt készítenek.

Külön osztály: perzsaszőnyeg-, gyapju-festészet, selyemfestés.

Kérem a n. é. közönséget, hogy saját érdekében tegyen egy próbát. Az
üzem német mintára van berendezve. 340

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR st.